

With financial support from the European Union's Programme for Employment and Social Innovation "EaSI" (2014-2020) as partner of ERGO Network

ANTICIGANIZMUS MEDZI NAMI AKO HO ROZOZNAŤ

Dnešný anticiganizmus má v našich spoločnostiach hlboké historické korene. Namáhané vzťahy medzi majoritnými populáciami a tými, ktorí sú stigmatizovaní ako „cigáni“, môžeme opísať ako súčasť spoločného dedičstva, ktoré podčiarkuje jeho výskyt a pretrvávanie naprieč rôznymi krajinami, v Európe aj za jej hranicami. Je dôležité porozumieť tomu, že Rómovia nie sú príčinou tejto ideológie.

Anticiganistická ideológia najmä zahŕňa vlastnosti, ktoré odkazujú, že „cigáni“ nie sú dostatočne „civilizovaní“. Nadväzujúci sémantický obsah projektovaný na „cigánov“ opisuje tých, ktorí nezdieľajú, neprijímajú, neprijmu alebo zatiaľ neprijali za svoje normy a hodnoty dominantnej spoločnosti. Vyhľadávajú potenciálnych zlyhaní alebo pochybení v týchto normách na hraniciach predstavovanej komunity alebo mimo nej je spôsobom, ako sa zdôrazňujú a posilňujú.

Anticiganizmus bol historicky vnímaný ako fenomén extrémnej pravice a ako taký mal byť riešený políciou, vládou, demokratickými stranami a občianskou spoločnosťou. Avšak je dôležité pochopiť a prijať fakt, že anticiganizmus sa neobmedzuje na pravicový extrémizmus, ale nachádza si cestu do väčšinovej spoločnosti a možno ho nájsť medzi voličmi a predstaviteľmi ktorejkoľvek politickej strany. „Racionálny“ anticiganizmus je široko zdieľaný a akceptovaný cez celé politické spektrum.

Stereotypy a kliše, ktoré vytvárajú ideológiu anticiganizmu, nepozostávajú len z ponižujúcich a negatívnych stereotypov, ale zahŕňajú aj romantické stereotypy a exotické vnímanie Rómov. Ešte dôležitejšie je vnímať, že tak ako ich negatívne ekvivalenty, aj romantické stereotypy prispievajú k vytváraniu charakteristík „inakosti“ voči tomu, čo sa opisuje ako väčšina. **Romantické kliše a obraz „ľahkého života Cigánov s husľami“ prenášajú ten istý spoločenský odkaz ako negatívny obraz „parazitujúcich Rómov spoliehajúcich sa na sociálne dávky“.**

Keďže „pozitívne“ kliše môže mať rovnako škodlivé dopady, šírenie povedomia o anticiganistických stereotypoch by sa nemalo zameriavať len na negatívne vnímanie Rómov a iných skupín, ale malo by sa tiež zamerať na škodlivé účinky nazerania na skupiny a jednotlivcov (a ich potreby, preferencie a potenciál) cez sklíčko s vopred zabudovanými charakteristikami skupiny vrátane tých romantických alebo exotických.